

Johdanto

Tavoitteenamme on kehittää Ketteriin menetelmiin (Agile methods) kuuluvaan Scrum-työskentelyyn soveltuvia yhteisöllisyyttä ja luovuutta lisääviä toimintamalleja. Keskeinen tutkimuskysymyksemme on, miten luovuutta, leikillisyyttä ja yhteisöllisyyttä voitaisiin lisätä Scrum-työskentelyssä. Tämä on tärkeää, koska Scrum-työskentelyssä ryhmän tulee lyhyellä aikajänteellä tuottaa paljon uusia ideoita, jalostaa niitä toimiviksi tuotteiksi sekä ratkaista prosessin eri vaiheissa esiin nousseita ongelmia.

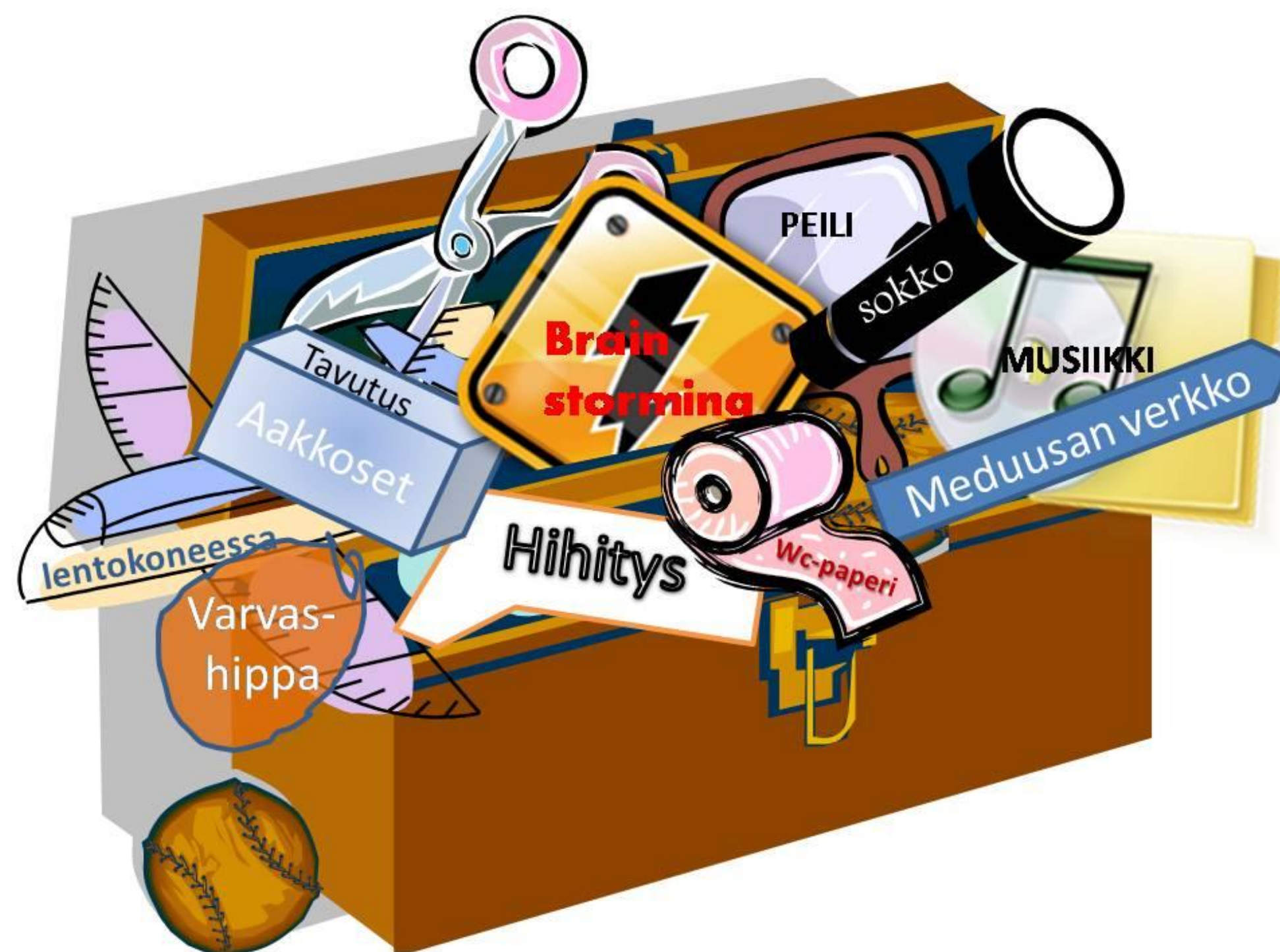
Ryhmämme työskentely perustuu asiantuntijaryhmän yhteisölliseen ongelmanratkaisumenetelmään. Teoreettisena taustana toimivat ajankohtainen luovuustutkimus sekä yhteisöllisen oppimisen ja ryhmädynamiikan teoriat.

Scrum-työskentelymenetelmää käytetään esim. ohjelmistokehitystyössä. Scrumissa rakennetaan tiimi, luodaan sille sopiva toimintaympäristö ja annetaan ryhmälle kaikki prosessin eri vaiheissa tarpeellinen tuki. Ammattilaistiimi toimii yritysjohdon ja asiakkaiden kumppanina. Menetelmä haastaa jäsenet kehittämään osaamistaan, oppimaan toisiltaan, ylläpitämään motivaatiotaan sekä toimimaan itseohjautuvasti.

Scrum-tiimin toiminta jakaantuu neljään vaiheeseen:

1. Ryhmän muodostuminen ja motivoiminen
2. Ideointi, brainstorming
3. Ideoiden työstäminen
4. Yhteenvedo, toiminnan päätös.

Luovuuden lisääminen perustuu kokonaisvaltaiseen ajatteluun, jossa tulee huomioida yksilöllisyys, organisaation kokonaistavoitteet, ryhmien kokoonpano, luovan prosessin eri vaiheet sekä toimintaympäristö. Jotta tiimi pystyisi parhaalla mahdollisella hyödyntämään luovaa potentiaaliaan, sen jäsenten on tultava tutuiksi keskenään ja rakennettava keskinäistä luottamusta. Tämä tapahtuu tehokkaasti erilaisia ryhmäytymismenetelmiä ja ryhmädynamiikkaharjoituksia käyttämällä. Scrum-työskentelyn luovuutta ideointivaiheessa voidaan lisätä myös erilaisin brainstorming-menetelmin. Niillä työskentelyyn saadaan lisää monipuolisia virikkeitä, oma-aloitteisuutta ja sattumanvaraisia, luovuutta lisääviä elementtejä.

Yhteisöllisyyden ja ryhmäytymisen tukeminen

Ryhmädynamiikka on voimaa, joka syntyy ryhmän vuorovaikutuksesta ja kommunikaatiosta. Se rakentuu ja kehittyy eri vaiheiden kautta. Scrum-työskentelyn kannalta ensimmäinen vaihe on erityisen tärkeä. Ryhmäytymiseen kannattaakin käyttää aikaa ja erilaisia ryhmäytymismenetelmiä, joiden avulla päästään nopeasti sujuvampaan, luovempaan ja tuottavampaan työskentelyyn.

Ryhmän kehitysvaiheet

Muodostusvaihe

Ohjaajan tulee toimia ryhmäyttäjänä. Ryhmäläiset ovat arkoja ja kaipaavat ohjeistusta. Roolit ja tavoitteet ovat epäselviä.

Kuohuntavaihe

Ohjaaja auttaa ryhmän jäseniä muodostamaan yhteisiä tavoitteita ja pelisääntöjä sekä sitouttaa työskentelyyn.

Vakiintumisvaihe

Ohjaaja toimii rohkaisijana. Ryhmän me-henki ja sitoutuminen on vahvaa, vuorovaikutus toimii ja jäsenten erityiskyvyt palvelevat yhteistä tavoitetta.

Kypsyn toiminnan vaihe

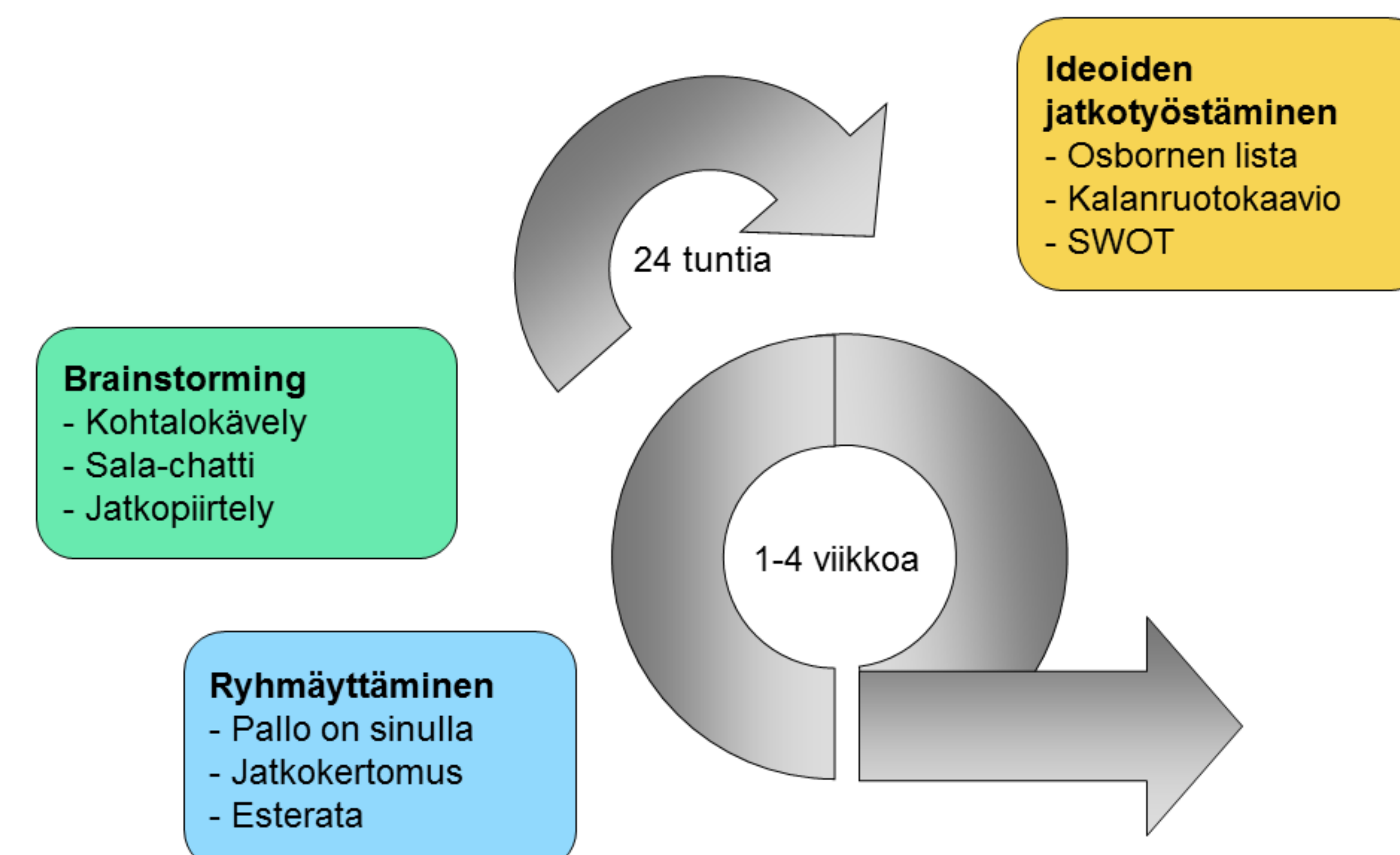
Ohjaaja edistää ryhmäläisten avointa vuorovaikutusta. Tehtäväkeskeisyys lisääntyy ja ryhmä toimii työryhmänä.

Lopetusvaihe

Ohjaaja mahdollistaa konfliktien käsittelyn ennen ryhmän hajoamista. Tavoite on saavutettu ja tehdään päätösarviointi.

Sprint-esimerkki

Scrum-projekti jakautuu noin 30 päivää kestäviin sprintteihin, joista kussakin kehitetään jokin itsenäinen osa ohjelmistoa. Sprintti alkaa suunnittelukokouksella ja päättyy arviointikokoukseen. Seuraava kaavio havainnollistaa erilaisten brainstorming- ja ryhmäytymismenetelmien soveltamisen Scrumin sprintin eri vaiheissa.

Luovuuden lisääminen Brainstorming-menetelmillä

Brainstorming-ideoinnissa vuorovaikutus luovien ja ideoitaan jakavien työtovereiden kesken motivoi jakamaan omiakin ideoita ja parantamaan suoritusta. Jaetut ideat stimuloivat jatkoideointiin. Ideoiden jakaminen ryhmässä on kaksivaiheinen prosessi: ensimmäiseksi aktivoidaan jo olemassaoleva tieto, sitten tietoa käytetään uusien ideoiden tuottamiseen. Ideoiden jakaminen ryhmässä vaikuttaa yksilölliseen kognitiiviseen prosessiin sen molemmissa vaiheissa joko stimuloivasti tai estävästi. Toisten ideoihin tutustuminen vaikuttaa yleensä ideointiprosessiin positiivisesti, jolloin brainstorming on ryhmässä tehokkaampaa kuin yksittäin. Yksi syy ryhmässä tapahtuvan brainstormingin suosioon yksittäin tapahtuvan ideoinnin sijaan on ryhmätehokkuuden illuusio, eli ryhmässä toimiminen vähentää epäonnistumisen kokemuksia, hetkiä jolloin kukaan ei keksi uusia ideoita.

Mitä isompi ryhmä, sitä enemmän se hyötyy sähköisten brainstorming-menetelmien käytöstä. Tällöin toisten ideoiden tuottama stimulaatiohyöty on suurempi kuin oman vuoron odottamisesta seuraava ideoiden väheneminen. Ideoiden kriittinen tarkastelukin onnistuu paremmin sähköisissä ympäristöissä. Sähköisen brainstormingin etuna on myös mahdollisuus toimia anonyyminä, jolloin ennakkokäsitykset ja -tiedot ryhmän muista jäsenistä eivät ole ideoiden esittämisen ja arvioinnin esteenä.

Brainstorming-vaiheen jälkeen keskitytään ideoiden jatkotyöstämiseen erilaisten menetelmien avulla. Sprintin lopetusvaiheessa tavoite on saavutettu ja tehdään päätösarviointi.

Keskeiset lähteet

Dennis, A. R & Williams, M. L. (2003). Electronic Brainstorming: Theory, Research, and Future Directions. In P. B. Paulu & Nijstad, B. A. (eds.) Group Creativity. Innovation Through Collaboration (p.160-178). New York: Oxford University Press.

Kauppila, R. (2005). Vuorovaikutus ja sosiaaliset taidot. Vuorovaikutusopas opettajille ja opiskelijoille. Opetus 2000. Keuruu: Otava.

Koch, A. S. (2005). Agile software development: evaluating the methods for your organization. Boston: Artech House, cop.

Kopakkala, Aku (2005). Porukka, jengi, tiimi. Ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen. Helsinki: Edita.

Paulus, P. B. & Brown, V. R. (2003). Enhancing Ideational Creativity in Groups: Lessons from Research on Brainstorming. In Paulus, P. B. & Nijstad, B. A. (eds.) Group Creativity. Innovation Through Collaboration. New York: Oxford University Press.

Öystilä, S. (2002). Ongelmakohdat ryhmän ohjaamisessa. Teoksessa Poikela, E. (toim.) (2002) Ongelmaperustainen pedagogiikka – teoriaa ja käytäntöä (2. painos) (pp.88-114). Tampere: Tampere university press.